

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/139/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201790
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2013:8813201790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: Secapital S. á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburské veľkovoľvodstvo zast. Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., Jilemnického 30, 036 01 Martin proti žalovanému: X. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W. XXX, o zaplataenie 272,21 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd z a v ä z u j e žalovaného uhradiť žalobcovi sumu 5,83 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z uvedenej sumy od 23.5.2010 až do dňa zaplataenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

Žalovanému sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 20.2.2013 domáhal voči žalovanému zaplataenia sumy 272,21 eur, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 272,21 eur od 23.5.2010 až do dňa zaplataenia a trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 26.03.2009 zmluvu o pôžičke evid. č. 7053813, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému celkovú sumu pôžičky 960 eur na zakúpenie spotrebného tovaru uvedeného v zmluve. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 24 mesačných splátkach v sume 40 eur. Do dňa spísania žaloby uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 785,22 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 15.05.2010 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Do dňa spísania žaloby žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 272,21 eur.

Žalovaný sa k žalobe žalobcu nevyjadril.

Súd uznesením zo dňa 16.8.2013 č.k. 4C/139/2013-37 pripustil, aby do konania namiesto žalobcu Consumer Finance Golding,a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok vstúpil ako nový žalobca Secapital S. á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburské veľkovoľvodstvo.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, zmluvou o poskytnutí bezúčelovej pôžičky zo dňa 26.3.2009, Podmienkami k zmluve, predžalobnou upomienkou zo dňa 15.5.2010 adresovanou žalovanému spolu s kópiu doručenky. Ďalej súd vykonal dokazovanie návrhom na zmenu účastníka doručeným súdu dňa 6.8.2013 spolu s prílohami, písomným podaním žalobcu doručeným

súdu dňa 30.8.2013 spolu s prílohami a to prehľadom splátok a úhrad na účte žalovaného a všeobecnými obchodnými podmienkami a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

Pôvodný žalobca Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 26.3.2009 Zmluvu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej sa postupca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 700 eur pri mesačnej splátke 40 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť 24. mesačnými splátkami. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 37,64%. Podľa bodu XI. zmluvy riadnym vyplnením a podpísaním tejto zmluvy všetkými zastúpenými stranami uzavrela spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. s klientom zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú podmienky a všeobecné obchodné podmienky.

Podľa bodu 2.1 Všeobecných obchodných podmienok, tieto VOP upravujú vzťahy medzi Klientom na jednej strane a Spoločnosťou na strane druhej v súvislosti so Službou a jej poskytnutím na základe Zmluvy a pri uplatňovaní práv a plnení povinností vyplývajúcich zo Zmluvy a Povinným na jednej strane a Spoločnosťou na strane druhej v súvislosti s uspokojením alebo domáhaním sa uspokojenia Zabezpečovanej pohľadávky Spoločnosťou, ak Klient nesplní Zabezpečovanú pohľadávku riadne a včas.

Z bodu 2.3 Všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že Tieto VOP a Podmienky sú prílohou Zmluvy a tvoria jej neoddeliteľnú súčasť a určujú časť obsahu Zmluvy, pokiaľ v Zmluve nie je výslovne uvedené inak.

Podľa bodu 5.4 Všeobecných obchodných podmienok klient je povinný plniť Spoločnosti za poskytnutie Služby riadne a včas spôsobom dohodnutým v Zmluve.

Ako vyplýva z bodu 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 Všeobecných obchodných podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú Pôžičku a to v pravidelných mesačných Splátkach v sume a termínoch určených Splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v Zmluve a/alebo Podmienkach a/alebo VOP. Pokiaľ nie je v Splátkovom kalendári a/alebo Zmluve a/alebo Podmienkach a/alebo VOP stanovené inak, sú Splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. V jednotlivých Splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a Poplatok za poskytnutie pôžičky. Prvá splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení Zmluvy a/alebo doručení Služby, pokiaľ nie je dohodnuté inak.

Podľa bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu v prípade, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z dlžnej splátky. V tento deň sa dlžná pokuta stáva aj splatnou.

V zmysle bodu 12.4 Všeobecných obchodných podmienok súčasťou pohľadávky spoločnosti voči klientovi sú aj náklady vynaložené spoločnosťou na zabezpečenie vymáhania pohľadávky.

Listom zo dňa 15.5.2010 právny predchodca žalobcu žalovaného vyzval k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami zmluvy. Celkovú istinu vo výške 552 eur mal uhradiť obratom, najneskôr však do 3 dní od doručenia tejto upomienky. Podľa kópie doručeny bola výzva žalovanému doručená dňa 19.5.2010.

V písomnom podaní doručenom súdu dňa 30.8.2013 žalobca uviedol, že žalovaný mal ku dňu podania žalobného návrhu uhradiť žalobcovi sumu 924,51 eur, ďalej mal žalovaný uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10% dlžnej splátky, ktorú si zmluvné strany v prípade porušenia povinností dohodli v zmysle čl. 12 bod 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktorú žalobca požaduje v sume 74,70 eur. V zmysle VOP sú súčasťou pohľadávky žalobcu aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 58,22 eur. Na základe vyššie uvedeného celkom dlh žalovaného ku dňu podania žaloby istina plus zmluvná pokuta plus náklady na vymáhanie mínus prijaté úhrady = 924,51 eur + 74,70 eur + 58,22 eur - 785,22 eur = 272,21 eur. Suma 700 eur predstavuje skutočne poskytnutú pôžičku žalovanému (čl. VII. Zmluvy o poskytnutí pôžičky označený ako „Schválená výška Pôžičky“), ďalej suma 960 eur predstavuje celkovú sumu pôžičky, t.j. keby žalovaný splácal pôžičku riadne a včas, uhradil by z titulu poskytnutej pôžičky spolu sumu 960 eur, sú v nej zahrnuté celkové náklady spotrebiteľa. Suma 552,00 eur uvedená

v predžalobnej upomienke predstavuje dlžnú sumu, ktorú žalobca v tom čase evidoval voči dlžníkovi a v ktorej sú započítané úroky a penále.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

V zmysle § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

V ustanovení § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (§ 153 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Z § 39 Občianskeho zákonníka vyplýva, že neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil

dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Na uvedený právny vzťah je tiež potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, v zmysle ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Podľa ust. § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že pôvodný žalobca Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 26.3.2009 zmluvu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky, na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 700 eur pri mesačnej splátke 40 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť 24. mesačnými splátkami. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 37,64%.

V predmetnej veci žalobca uvádza, že žalovaný do dňa podania žaloby uhradil zo zmluvy spolu sumu 785,22 eur, čo je zrejmé aj z prehľadu histórie transakcií na úverovom účte, ktorý tvorí prílohu podania žalobcu doručeného súdu dňa 30.8.2013.

V súlade s ustanovením § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „ Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak“ súd započítal všetky platby žalovaného najskor na istinu a potom na úroky z úveru, keďže nie je možné, aby dodávateľ (veriteľ) určoval, oproti čomu bude platba od dlžníka zúčtovaná, lebo v opačnom prípade by došlo k rozporu s ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Súd preto v tejto súvislosti započítal všetky platby žalovaného v prvom rade na istinu a úroky z úveru.

V danom prípade sa súd zaoberal sadzbou dohodnutého úroku z pôžičky, ktorá, ako je uvedené v bode VII. Zmluvy o pôžičke, predstavovala 37,64 % ročne.

Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov

závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v marci 2009 činil úrok 13,18 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade o viac ako dvojnásobok prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov nad 13,18% ročne za absolútne neplatnú. Ako primerané súd určil úroky vo výške 13,18 % ročne. V zmluve dohodnutý požadovaný úrok z úveru za celé obdobie poskytnutia predstavoval sumu 260 eur pri úrokovej miere 37,64% ročne, pričom súd vyššie konštatoval, že opodstatnený nárok žalobcovi vznikol len pri úrokovej miere 13,18% ročne, teda žalobca mal nárok len na 35,02 % uplatňovaného úroku ($13,18\% \times 100 / 37,64\% = 35,02\%$), teda 35,02% zo sumy 260 eur, čo predstavuje sumu 91,05 eur. Spolu s istinou tak mal žalovaný uhradiť sumu 791,05 eur, pričom uhradil 785,22 eur, preto mu ostáva uhradiť ešte sumu 5,83 eur. Uvedený nárok žalobcu súd považoval za dôvodný a v tejto časti mu vyhovel.

Pokiaľ ide o nárok na zmluvnú pokutu v sume 74,70 eur, podľa bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok, súd ho považoval za neopodstatnený a v uvedenej časti žalobu žalobcu zamietol. Ide totiž o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navyší jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 10%, mal platiť aj úrok z omeškania, čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 10% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 10 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní je v prepočte na rok až vo výške 120 % ($10\% \times 12$ mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 120 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 10% z čiastky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 30 dní, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Súd považoval za neopodstatnený aj nárok žalobcu na náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 58,22 eur. Žalobca tieto náklady nijako bližšie nešpecifikoval a ani nepodložil listinnými dôkazmi existenciu takýchto nákladov. Súd preto žalobu žalobcu zamietol aj v časti nároku na sumu 58,22 eur.

Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania najskôr dňa 23.5.2010, keďže výzvu na okamžitú úhradu všetkých splátok pôžičky prevzal dňa 19.5.2010, pričom dlh mal uhradiť do troch dní od doručenia výzvy. Súd ho preto zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením §517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu, a to vo výške 9 % ročne. Ku dňu 23.5.2010 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 1% p.a., úroky z omeškania tak predstavujú 9% ročne.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V danom prípade pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Z uplatnenej sumy 272,21 eur s príslušenstvom žalobcovi bolo priznaných 5,83 eur spolu s príslušenstvom. Žalobcov úspech tak predstavoval 2,14 % a neúspech 97,86 %. Úspešnejšiemu žalovanému tak vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže mal neúspech iba v nepatrnnej časti, avšak súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.